

Desertørens
beretning

«Gå vekk,» sa jeg.

«Mister, mat.»

Jeg viftet med hånden for å vise at hun skulle forsvinne, for hun skjønte tydeligvis ikke hva jeg sa.

Hun ble stående, og jeg begynte å mumle til henne. «Hør her, vesla, det er nok best at du kommer deg av gårde.»

Hun sto der ubevegelig, smilte som før og ville ikke gå. Til slutt strakte jeg meg over det drøyt meterhøye nettinggjerdet og ga henne feltrasjonen min. Det var en biff enchilada med Tabasco, en pakning med ost, noen kjeks, to tyggegummier, en pose sjokoladekuler, noe pulver som kunne røres ut med vann til en appelsindrikk, og en eske fyrstikker. Alt sammen var pakket i en tykk, forseglet plastpose som var omtrent 30 centimeter lang, 15 centimeter dyp og sju-åtte centimeter tykk. Den veide knapt en halv kilo. Hun tok den, snudde og løp hjem med den. Jeg vet ikke hva familien hennes fikk ut av den. Bruksanvisningen sto med liten skrift på baksiden, og var bare på engelsk. Jeg aner ikke om de skjønte at de skulle åpne den ene posen, helle i vann og la innholdet koke et minuttstid før de spiste det. Ikke visste jeg hva en fattig irakisk familie kunne få ut av mat som var laget med tanke på romfarere. Kanskje det gikk såpass dårlig at hun ikke ville komme tilbake.

Men tre dager senere, da jeg skulle holde vakt ved sykehuset igjen, var hun der på nytt. Hun kom stormende ut av huset, løp over gata og kom bort til gjerdet der jeg sto.

«Mister! Mat.»

Hun var skitten i fjeset og på føttene. Det slo meg at det måtte være uhyre vanskelig å holde unger rene i et land med en ødelagt infrastruktur og elendig tilgang på vann.

Jeg prøvde å vifte henne vekk igjen, men det gikk ikke. Hun ble stående tålmodig til jeg kastet over en feltrasjon til henne. Denne gangen var det en annen variant jeg hadde i lommen: kyllinggryte, en pakning peanøttsmør, en boks med druesyltetøy, en vakuumpakket brøds_kive, et stykke sitronkake med valmuefrø, minttyggegummi og drikkepulveret. Jeg lot henne få det. Hun smilte, tok imot og sprang av sted. Men da hun kom bort til døra, så jeg at moren hennes klapset til henne og sendte henne over til meg igjen med det samme.

«Mister. Mer mat.» Du verden. Enda et ord. Det hjalp ikke at jeg advarte henne om at det kunne være farlig; hun ble stående til jeg fikk tak i enda en feltrasjon til henne. Jeg kalte opp en av de andre i troppen og ba ham hente en til meg fra PPK-en. Denne gangen var det biff teriyaki.

Det var ingen som lappet til henne da hun vendte tilbake med den andre pakken, og jeg lurte på om familien hennes i det hele tatt hadde sett peanøttsmør og syltetøy før, og hva de syntes om kyllinggryta. Det slo meg at det var et nokså jammerlig inntrykk de fikk av amerikansk levemåte: M 249-er og verdens hurtigste og minst spiselige mat.

Jeg holdt stadig vakt ved sykehuset i tiden fremover, og begynte å ta med meg små lagre med feltrasjoner så jeg kunne gi henne et par om gangen.

Jenta løp alltid hjem med dem. Hun gikk aldri. Det lot til at hun ikke hadde noen annen gangart enn sprang. Det spilte ingen rolle om det var 50 grader i ettermiddagssola. Når jenta beveget seg, da løp hun. Det gjorde meg glad å se henne fly over gata på de lysebrune beina sine.

Jeg lurte på hva slags liv hun ville få når krigen var over.

Ville hun fortsette på skolen? Ville det bli en lege eller lærer av henne?

Besøkene hennes ved sykehuset var dagens høydepunkt for meg, og hun var det eneste mennesket i Irak – inkludert offiserer, sivilister eller medsoldater – som jeg likte smilet til. Helt fra barndommen av har jeg vært skeptisk til smilende voksne; jeg lurer alltid på hva de vet som jeg ikke vet. Denne smilende ungen i Ramadi fikk meg til å tenke på kona og mine egne barn. Jeg ønsket at Brandi kunne ha sett denne jenta og skjønt det jeg selv begynte å begripe: Det var ikke sant at alle muslimer var terrorister, også barn. Sannheten var at denne jentungen var akkurat som et hvilket som helst barn som vokser opp i Oklahoma, eller Colorado, eller hvor det enn måtte være i verden: Alt hun trengte var litt mat, litt skolegang, nok rent vann og noen kjærlige voksne som kunne ta seg av henne. Hun var ingen terrorist. Hun var ikke annet enn et barn, og alt ved henne – de veivende armene, det uflidde håret, de slitte sandalene – minnet meg om at hun og familien hennes hadde de samme behovene som jeg. Alt de ønsket seg, var mat, vann, trygghet, skolegang og arbeid – og hvem gjorde ikke det?

Jeg var ikke den eneste soldaten i troppen vår som ga henne rasjoner. Sykora gjorde det også, og vi snakket ofte om henne.

«Jeg så den jenta i dag da jeg sto ute foran sykehuset,» kunne Sykora si.

«Ga du henne noe denne gangen?» kunne jeg spørre.

«Visst pokker. Biffstuing og en flaske vann.»

Etter hvert som besøkene fortsatte, la jeg merke til for-

skjellige småting hos henne. Det så ut til at hun haltet litt når hun løp. Hver gang hun kom, så fort jeg hadde kastet til henne en feltrasjon eller to, sa jeg: «Hei, vesla. Nå får du se til å komme deg av gårde. Stikk. Du kan ikke være her. Gå hjem nå.»

Jeg ville ikke at hun skulle bli for lenge, for hver gang løytnant Joyce så at jeg ga henne mat, kjeftet han meg huden full for å fraternisere med fienden. Ble hun stående for lenge ved gjerdet, kastet jeg noe godteri såpass langt at hun måtte flytte seg til et sikrere sted.

Når det gjaldt feltrasjonene, ga jeg henne en smak av alt vi hadde, inkludert kyllingsalsa og biff. Selv syntes jeg det smakte bikkjemat av alt i hop, men i mangel av noe bedre holdt det liv i en, og jentungen og familien hennes trengte rasjonene mer enn jeg gjorde. Når hun fikk maten, smilte hun og bukket såvidt før hun snudde seg og løp hjem igjen.

Da jeg kom tilbake til Ramadi etter å ha vært i Fallujah, så jenta meg igjen der jeg satt på en stein ved hjørnet av gjerdet, og begynte på nytt å komme springende hver dag for å be om mat. Jeg lot henne få vann på flasker også.

En dag hadde hun med et stykke brød til meg. Da jeg tok det ut av hånden hennes over gjerdet, kjente jeg at det fortsatt var varmt.

«Nybakt?» sa jeg.

Hun smilte og ventet på at jeg skulle spise det.

Brødet var flatt og smakte nydelig, og hun rikket seg ikke før jeg hadde spist opp hele.

«Takk skal du ha,» sa jeg.

Neste dag kom hun med et glass vann til meg.

Jeg visste at det sannsynligvis kom rett fra Eufkrat, men for å glede henne helte jeg det i meg. Det smakte helvetes vondt, men jeg var glad jeg kunne gjøre såpass for henne.

De neste dagene gikk med til husrazziaer, og jeg kjente at jeg gledet meg til å holde vakt ved sykehuset igjen så jeg kunne treffe den lille jenta.

Uka etter var jeg tilbake på post foran sykehuset. Jeg så jenta komme løpende ut av huset og over gata, mot gjerdet som skilte oss, og grep etter en feltrasjon. Da jeg løftet blikket igjen, var hun kanskje tre meter unna. I det samme hørte jeg skudd fra et halvautomatisk våpen og så hodet hennes eksplodere som en sopp.

Det skjedde så brått og var så stort et sjokk at jeg ikke trodde mine egne øyne. Jeg speidet rundt meg umiddelbart etter at hun ble drept. Det var ingen bevæpnede irakere å se, og det var ikke den jevne knatringen fra en irakisk AK-47 jeg hadde hørt. Det eneste jeg hadde hørt, var den umiskjennelige lyden av en M-16, som ikke gir fra seg høylytte, vedvarende skuddsalver. Den smeller mye svakere enn en AK-47, og skyter bare noen skudd om gangen. *Paff, paff, paff.* Pause. *Paff, paff, paff.* Pause.

Jeg så meg rundt i alle retninger. De eneste med våpen i nærheten var folk fra min egen tropp som sto postert på forskjellige steder rundt og på taket av sykehuset. Våre egne var de eneste i området som hadde geværer, og det var smell fra et av våre egne våpen jeg hadde hørt like før jentungen falt om.

Jeg så moren hennes løpe ut døra og over gata. Hun og noen andre fra familien bøyde seg over liket. Jeg merket at

alle stirret på meg, og jeg kunne ikke si noe til dem eller gjøre annet enn å bøye hodet i skam mens familien bar barnet bort.

Den dag i dag kan jeg ikke la være å tenke at det må ha vært en av våre egne som gjorde det. Og jeg kan ikke hjelpe for at jeg føler meg ansvarlig for at hun døde. Hadde jeg ikke gitt henne mat, og latt henne tro at det var trygt å komme hver dag og si «Mister, mat,» og ta imot feltrasjonene jeg ga henne, kunne jentungen ha vært i live i dag. Hun ville ha vært omtrent ti år gammel nå, på alder med eldstesønnen min, Zackary.

Drapet på henne hjemsøker meg fortsatt. Jeg prøver å lære meg å leve med det.